

POSTANOWIENIE

Dnia 19 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki

w sprawie z odwołania A. N.
przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności
w Szczecinie
o ustalenie stopnia niepełnosprawności,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 19 listopada 2024 r.,
skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w Szczecinie
z dnia 8 grudnia 2023 r., sygn. akt VI Ua 5/23,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej o rozpoznania,
2. zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego
w Szczecinie - na rzecz adwokat A. S. 240 (dwieście czterdzieści)
złotych, kwotę powiększoną o należny podatek od towarów i
usług wraz z odsetkami, o których mowa
w art. 98 § 1¹ Kodeksu postępowania cywilnego tytułem kosztów
pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu w
postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z 8 grudnia 2023 r. oddalił apelację A.N. od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 6 grudnia 2022 r., zmienił zaskarżone orzeczenie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Szczecinie z dnia 18 stycznia 2022 r. w ten sposób, że ustalił, iż niepełnosprawność A. N. ma charakter trwały (pkt I) oraz oddalił odwołanie w pozostałym zakresie (pkt II).

Wnioskodawca A. N. wywiódł od powyższego orzeczenia skargę kasacyjną. Zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w całości, w podstawach skargi podniósł zarzut naruszenia, a mianowicie:

- art. 286 k.p.c. w związku z art. 382 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez jego niezastosowanie polegające na niewezwaniu do wyjaśnienia treści opinii biegłych sądowych z zakresu ortopedii i neurologii, mimo że ubezpieczony zgłosił istotne dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy zastrzeżenia do opinii biegłych;

- art. 385 k.p.c. oraz art. 378 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c., polegające na jego zastosowaniu i oddaleniu apelacji ubezpieczonego mimo jej zasadności, z uwagi na niedopuszczenie przez Sąd drugiej instancji opinii uzupełniającej biegłych sądowych z zakresu ortopedii i neurologii i mimo skutecznie złożonych zarzutów do opinii.

Wobec przedstawionych zarzutów odwołujący się wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania. Ponadto wnioskował o przyznanie na rzecz pełnomocnika z urzędu kosztów pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wobec jej oczywistej zasadności, w zakresie naruszenia przez Sąd drugiej instancji przepisów prawa procesowego, to jest: art. 286 w związku z art. 391 § 1, art. 385 k.p.c., art. 378 § 1 w związku z art. 391 § 1 oraz art. 382 k.p.c., które to naruszenie miało istotny wpływ na wynik sprawy. Naruszenie to polegało na niezastosowaniu art. 286 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. w zakresie dopuszczenia i przeprowadzenia dowodu z dodatkowej opinii uzupełniającej biegłych z zakresu ortopedii i neurologii, a tym

samym przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe nie uwzględniało kompleksowej analizy stanu zdrowia ubezpieczonego w obliczu prawidłowo zgłaszanych zastrzeżeń do opinii. Na uwadze mieć należy, iż A. N. w ramach zgłoszonych zarzutów do opinii biegłych zakwestionował wydane opinie, podnosząc, że badanie, któremu podlegał, było powierzchowne i krótkie, a przez to niedokładne, w związku z czym wnioski opinii nie mogły zostać prawidłowo wydane w oparciu o nieprawidłowe jego badanie. Ubezpieczony podał w wątpliwość, czy lekarze zapoznali się z jego dokumentacją lekarską, jak również zakwestionował ich ustalenia co do swojego stanu zdrowia i stopnia niepełnosprawności. Ustosunkowanie się do zarzutów skarżącego stanowiło niezbędny środek do wykazania faktów mających istotne znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, a mianowicie czy stan zdrowia ubezpieczonego i rozpoznane u niego schorzenia skutkują zaliczeniem go do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Zdaniem skarżącego, doszło też do obrazy art. 385 oraz art. 378 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 382 k.p.c., przez ich zastosowanie i oddalenie apelacji ubezpieczonego, mimo jej zasadności z uwagi na nieuwzględnienie przez Sąd drugiej instancji opinii uzupełniającej biegłych sądowych z zakresu ortopedii i neurologii, mimo skutecznie złożonych zarzutów, co skutkowało tym, że apelacja jego zdaniem praktycznie nie została rozpoznana. Według skarżącego, w rozpoznawanej sprawie istniała uzasadniona potrzeba zażądania przez Sąd Okręgowy wyjaśnienia opinii biegłych złożonych na piśmie, w związku z zakwestionowaniem ich przez ubezpieczonego. Sąd Okręgowy winien więc dostrzec konieczność uchylenia orzeczenia Sądu Rejonowego z uwagi na zastrzeżenia złożone przez ubezpieczonego co do wydanych opinii biegłych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do

rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurystycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze problemu prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., to jest oczywistej zasadności wniesionej skargi. Nie można jednak przyjąć, że przesłanka ta w rozpoznawanej sprawie została spełniona.

Jeżeli przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie skarżącego, że skarga jest oczywiście uzasadniona, to powinien on w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta "oczywistość" i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego z: 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007, 18 kwietnia 2023 r., I PSK 102/22, LEX nr 3569426, 23 października 2024 r., III PSK 101/23, LEX nr 3772086). Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje bowiem skarżącego do przedstawienia wyvodu prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (postanowienia Sądu Najwyższego

z: 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, LEX nr 1124094; 7 lutego 2024 r., II USK 124/23, LEX nr 3669686).

Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz podstaw wniesionej skargi kasacyjnej nie pozwala na stwierdzenie, że przesłanka przedsądu w postaci oczywistej zasadności skargi kasacyjnej została spełniona. Należy bowiem podkreślić, że z mocy art. 398¹³ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, a z urzędu pod rozwagę bierze nieważność postępowania. Skargę kasacyjną można oprzeć na podstawie naruszenia prawa materialnego lub przepisów postępowania (art. 398³ § 1 k.p.c.). Obie podstawy kasacyjne pozostają ze sobą w związku funkcjonalnym. W świetle art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. nie jest bowiem możliwe prawidłowe zastosowanie prawa materialnego bez zgodnego z prawem procesowym ustalenia podstawy faktycznej rozstrzygnięcia (wyroki Sądu Najwyższego z: 11 kwietnia 2006 r., I PK 164/05, Monitor Prawa Pracy 2006 nr 10, s. 541, 13 maja 2021 r., V CSKP 33/21, LEX nr 3220166). I odwrotnie – zarzuty naruszenia przepisów postępowania mają znaczenie, jeżeli uchybienia mogły mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.), zatem wpierw decyduje prawidłowo rozumiane prawo materialne, które określa przesłanki dochodzonego świadczenia, a te wyznaczają, jakie ustalenia stanu faktycznego są konieczne i mają znaczenie dla rozstrzygnięcia sporu (art. 227 k.p.c.). Zarzuty podstawy procesowej nie mogą być dowolne, lecz muszą pozostawać w związku z normą prawa materialnego, od której zależy wynik sprawy. Wobec tego zarzuty naruszenia przepisów postępowania mogą być podstawą skargi kasacyjnej jedynie wówczas, gdy uchybienie tym przepisom mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 2 k.p.c.). Konieczne jest więc odpowiednie zredagowanie każdego z zarzutów naruszenia przepisów postępowania przez wskazanie, jaki wpływ na sposób rozstrzygnięcia sprawy miały podnoszone przez skarżącego uchybienia procesowe (wyrok Sądu Najwyższego z 25 czerwca 2014 r., IV CSK 679/13, LEX nr 1511203, postanowienie Sądu Najwyższego z 25 października 2023 r., I CSK 3037/23, LEX nr 3619216).

W niniejszej sprawie skarżący, uzasadniając wniosek o przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazał na oczywistą zasadność w zakresie naruszenia przez Sąd drugiej instancji przepisów prawa procesowego przytoczonych na wstępie, tymczasem stawiane w podstawach skargi zarzuty naruszenia prawa procesowego dla ich zasadności powinny wskazywać, jakie znaczenie miałyby te uchybienia dla wyniku sprawy, jako rezultatu subsumpcji prawa materialnego do ustalonego stanu faktycznego. Skarżący nie poniósł zaś żadnych zarzutów naruszenia prawa materialnego, tym samym pozbawiając się możliwości wykazania wpływu ewentualnych naruszeń przepisów postępowania na wynik sprawy. Wobec tak skonstruowanej skargi kasacyjnej nie można stwierdzić, że wskazane w niej zarzuty stanowią oczywistą obrazę prawa. Sugerowana przez skarżącego oczywista sprzeczności zaskarżonego orzeczenia z przepisami prawa dotyczy prawa procesowego i opiera się na założeniu, że Sąd drugiej instancji nie dopuścił uzupełniającej opinii biegłych sądowych z zakresu ortopedii i neurologii, mimo skutecznie złożonych zarzutów do opinii, co skutkowało tym, że zarzuty apelacyjne praktycznie nie zostały rozpoznane i w konsekwencji doprowadziło do oddalenia apelacji.

Wbrew tym zarzutom należy zauważyć, że Sąd odwoławczy wydając zaskarżony wyrok, oparł swoje rozstrzygnięcie na opinii biegłych sądowych specjalistów od schorzeń, na które cierpi ubezpieczony. Z opinii biegłych z zakresu ortopedii – A. K. oraz neurologii – B. M. w sposób jednoznaczny wynika, iż rozpoznany u odwołującego się okresowy zespół bólowy kręgosłupa nie powoduje niedomogi ruchowej i jedynie wymaga diagnostyki. Winno być kontynuowane leczenie niewielkiego uszkodzenia stawu ramiennego. U odwołującego nie występują wady wrodzone i rozwojowe narządu ruchu, układowe choroby tkanki łącznej, brak jest cech podrażnienia korzeni nerwowych, a także brak objawów ubytkowych, wad kostno-stawowych. Nie stwierdza się cech uszkodzenia centralnego układu nerwowego, niedowładów, porażień czy dysfunkcji funkcjonalnej. Brak jest również zaburzeń afatycznych oraz zaburzeń chwytu rąk i zaburzeń chodu. Brak jest zaników mięśniowych, siła mięśniowa jest symetryczna, a ruchomość w stawach jest pełna. Czucie powierzchowne i głębokie jest niezaburzone. W ocenie biegłych powyższe nie dawało medycznych podstaw do

uznania niezdolności do pracy odwołującego bądź jego zdolności do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej, a także do przyjęcia, że wymaga on czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych. Tym samym biegli podzielili stanowisko co do stopnia niepełnosprawności A. N. i stwierdzili w sposób jednoznaczny, że rozpoznane u odwołującego schorzenia nie powodują większego niż lekki stopień niepełnosprawności, wskazując jednocześnie odmiennie niż Powiatowy i Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, że zmiany w stanie zdrowia odwołującego mają charakter trwałe i nie rokują poprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 18 stycznia 2023 r., I USK 89/22, LEX nr 3459304). W ocenie Sądu Okręgowego przeprowadzona w sprawie opinie zostały wydane po dokładnym przeanalizowaniu dokumentacji medycznej ubezpieczonego oraz po przeprowadzeniu badania sądowo-lekarskiego. Wydaną przez biegłych z zakresu ortopedii oraz neurologii opinię Sąd odwoławczy uznał za jasną i spójną, zaś wyciągnięte z niej wnioski, za logiczne i przekonywająco uzasadnione. Sąd odwoławczy nie znalazł podstaw do kwestionowania rzetelności oraz wiarygodności przedłożonej opinii wobec tego odstąpił od uzupełniania opinii głównej i przyjął wnioski z niej płynące za podstawę zaskarżonego orzeczenia. Zatem w ocenie Sądu Okręgowego brak było uzasadnienia do przeprowadzenia dodatkowych opinii uzupełniających. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony nie spełnia przesłanek do zaliczenia go do osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym. Należy tylko uzupełniająco wskazać, że zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego żądanie dodatkowej opinii biegłego jest uzasadnione wówczas, gdy przedstawiona uprzednio opinia jest niezupełna, niejasna lub występuje rozbieżność między sporządzonymi w sprawie opiniami biegłych. Przyczyny takiej nie stanowi natomiast to, że wynik opinii jest odmienny od oczekiwań strony (wyroki Sądu Najwyższego z: 15 lutego 1974 r., II CR 817/73, LEX nr 7404, 4 sierpnia 1999 r., I PKN 20/99, OSNAPiUS 2000 nr 22, poz. 807, 19 sierpnia 2009 r., III CSK 7/09, LEX nr 533130 i postanowienia Sądu Najwyższego z: 19 stycznia 2022 r., III USK 159/21, LEX nr 3371883, 16 kwietnia 2024 r., II USK 330/23, LEX nr 3714336). Dokonana przez Sąd odwoławczy ocena okoliczności faktycznych i związana z tym wykładnia (wyrażona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku) mieszczą się w

granicach uznania sędziowskiego. Skarżący kwestionuje dokonaną przez Sąd drugiej instancji ocenę dowodów i wynikające z niej ustalenia faktyczne, co z mocy art. 398³ § 3 k.p.c. uchyla się spod kontroli kasacyjnej i nie stanowi o oczywistej obrazie prawa.

Wobec niewykazania przez skarżącego istnienia powołanej przesłanki przysądu Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu w postępowaniu kasacyjnym na podstawie § 15 ust. 1 pkt 1 i 2 w związku z § 8 pkt 5 i § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2024 r., poz. 763).

[SOP]

[a.ł]